

PEDAGOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

ORIENTAČNÍ PRAXE VE ŠKOLE

METODIKA PRO UČITELE A DALŠÍ PRACOVNÍKY Z PRAXE, STUDENTY A
UČITELE VŠ V PARALELNÍCH SKUPINÁCH

ORIENTAČNÍ PRAXE VE ŠKOLE je nový typ praxe, která byla zařazená v ak. roce 2019/2020 do bakalářského studijního programu Specializace ve vzdělávání. Absolvent tohoto programu má možnost uplatnění v různých profesích, v oblasti školství např. jako asistent pedagoga, vychovatel nebo jako lektor profesního nebo zájmového vzdělávání či volnočasových aktivit pro děti a mládež.

Zařazení tohoto předmětu bylo vedenou snahou o zvýšení podílu praktické přípravy studenta, který získá možnost seznámit se již v bakalářském studiu s různým typem škol a zařízení, jejich charakteristikou a zaměřením i způsoby a obsahem práce.

Cílem předmětu je jednak podpořit zájem studentů o výchovně vzdělávací práci v neučitelských profesích, jednak podpořit jejich zájem o učitelské obory a motivovat je k pokračování v magisterském studiu zaměřeném na přípravu učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů na ZŠ a SŠ.

Zaměření a obsah praxe

V průběhu semestru studenti navštíví různá zařízení, jako např. 1. a 2. stupeň základních škol, různé typy středních škol, speciální školy apod., a formou společných exkurzí se seznámí s reálnými podmínkami pedagogické práce. Praxe jsou zaměřeny především na bezprostřední kontakt s těmito pracovišti a na otevřený dialog s jejich zástupci. Důraz je kladen na pestrost a výchovný a vzdělávací význam vybraných pracovišť. Konkrétní podmínky a obsah je v gesci učitele paralelní skupiny.

Organizace praxe

- úvodní seminář a závěrečný reflektivní seminář na fakultě (cca 4 hodiny)
- hospitační a reflektivní činnosti ve škole/zařízení (18–20 hodin)

- samostatná práce a plnění úkolů – vyplňování pozorovacích archů a tvorba portfolia, příp. další úkoly dle zadání vyučujícího v paralelní skupině (34–36 hodin)

Rozsah činnosti v rámci plnění praxe na škole/zařízení:

exkurze ve čtyřech školách/zařízeních

Výběr a typ škol/zařízení pro orientační praxi

Školy nebo zařízení (dále jen „zařízení“) pro orientační praxi vybírá vyučující paralelní skupiny podle oborového zaměření a dalších kritérií.

Jedná se např. o:

- základní školy
- střední školy a gymnázia
- speciální školy
- instituce s výchovně-vzdělávacím programem pro děti a mládež podle oboru (muzea, galerie, knihovny)
- diagnostické ústavy a střediska výchovné péče
- obecně prospěšné společnosti pečující o mládež
- školy při nemocnici apod.

Činnosti studenta v zařízení:

1. Rozhovor se zástupcem zařízení
2. Náslechové/hospitační činnosti – pozorování práce učitele/pracovníka zařízení, náslech vyučovací hodiny nebo individuální či skupinové výchovně vzdělávací činnosti
3. Reflektivní rozhovor s pracovníkem zařízení

Rozhovor se zástupcem zařízení by měl směřovat k seznámení se s prostředím a reálnými podmínkami, charakteristikou, zaměřením a specifickými rysy vybraných zařízení, způsobem a obsahem práce, organizací vzdělávání, charakteristikou žáků.

Další náměty k reflektivnímu rozhovoru s pracovníkem zařízení:

- zvláštnosti zařízení
- cíle zařízení
- specifika práce
- další odborní pracovníci působící ve zařízení (psycholog, spec. pedagog aj.)
- zajímavé akce a projekty, dosažené úspěchy
- nastavená pravidla chování žáků a jejich dodržování
- podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- péče o zaměstnance (profesní rozvoj, flexibilní prac. doba, benefity)

Náměty k pozorování v hodině/výchovně vzdělávací aktivitě

- časové rozvržení
- cíl hodiny/aktivity
- forma a metody
- práce s žáky se ŠVP
- řešení problémových situací
- komunikace
- způsoby hodnocení a reflexe
- rozvoj sociálních dovedností, podpora vztahů
- aktivizace žáků

Individuální příprava před exkurzí

- základní informace o zařízení (zaměření, profil, charakteristika, cílová skupina, ŠVP a další dokumenty)
- hodnocení zařízení
- připravené otázky (rámcově)

- vlastní představy a očekávání

Podmínkou úspěšného absolvování předmětu

- účast na čtyřech exkurzích,
- vypracování portfolia
- účast na závěrečném semináři – reflexe praxe, sdílení zkušeností
- další úkoly dle zadání učitele paralelní skupiny

Student je povinen dbát pokynů vedení, pedagogických i nepedagogických pracovníků zařízení. Musí dodržovat povinnost mlčenlivosti a ochrany osobních údajů.

A co z toho bude mít škola nebo zařízení

- + navázání spolupráce s PedF UK
- + prohloubení spolupráce s PedF UK, které může směřovat k získání statusu „fakultní škola“
- + podíl na přípravě budoucích pracovníků ve vzdělávání, zvýšení motivovanosti studentů k výchovně vzdělávací činnosti, popř. dalšímu studiu učitelství
- + další spolupráce se studenty (kroužky, doučování, lektorská činnost)
- + získání dalšího pracovníka (po ukončení studia)

PŘÍLOHY

1. Studentské portfolio

Smyslem přípravy portfolia je nasbírat, uspořádat a vyhodnotit významné informace a tyto informace a zkušenosti reflektovat, aby získaná zjištění studentovi pomohla ve směřování jeho budoucí pedagogické činnosti i v realizaci samotné činnosti. Může zahrnovat zprávy z exkurze, pozorovací archy, reflexe a další zpracované úkoly podle zadání vyučujícího.

Příklad struktury zprávy:

- *Místo orientační praxe (název a adresa zařízení)*
- *Stručná charakteristika pracoviště (zčásti zjištěno před exkurzí)*
- *Očekávání a otázky před exkurzí*
- *Jméno provázející osoby*
- *Stručný zápis poznatků z exkurze (či komentovaný záznam o jejím průběhu)*
- *Nejdůležitější informace z exkurze*
- *Nejzajímavější či nejpřekvapivější zjištění*
- *Vybral/a bych si školu/zařízení jako své budoucí působiště + zdůvodnění*
- *Přínos exkurze pro mě*
- *Poznámky či doporučení*

PEDAGOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

2. *Příklad pozorovacích archů na:*

<https://pages.pedf.cuni.cz/praxe/dokladovani-a-hodnoceni-praxe/>

Pozn.: Pozorovací archy použijte po domluvě s vyučujícím v paralelce.